АКЦИОНАРСКО ДРУШТВО ЗА ОСИГУРАЊЕ "ОСИГУРАЊЕ АУРА", БАЊА ЛУКА

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
за период од 1.1.2023. до 31.12.2023. године

Бања Лука, фебруар 2024

.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период који се завршава 31.12.2023. године

1. ОСНИВАЊЕ И ДЈЕЛАТНОСТ

Акционарско друштво за осигурање ”Осигурање Аура” а.д., Бања Лука (у даљем тексту ”Друштво”) основано је 14. новембра 2007. године као акционарско друштво за обављање послова осигурања, и то на основу Рјешења Основног суда у Бањој Луци број 071-0-REG-07-002637. Као обвезник директних пореза Друштво је од стране Пореске управе евидентирано под бројем 4402741620001. Матични број Друштва је 11029388.

АКЦИОНАРИ	БРОЈ АКЦИЈА	КМ	%
Обичне акције:			
Зоран Туњић	52.500	5.250.000	100
Повлаштене акције:			
Зоран Туњић	19.989	1.998.900	99,9824
Бранислав Гецић	10	1.000	0,016
Алибабић Самед	1	100	0,0016
УКУПНО:	72.500	7.250.000	100

Основна дјелатност Друштва је пружање услуга осталих осигурања под шифром 65.12..
Рјешењем Агенције за осигурање Републике Српске бр. 05-242-1/07 од 31. октобра 2007. године Друштво је добило дозволу за обављање послова осигурања за све врсте неживотних осигурања, из члана 49. став 2. тачка а) Закона о друштвима за осигурање (”Службени гласник Републике Српске” број 17/05).
У складу са Законом о привредним друштвима те Статутом Друштва органи Друштва су:

1. Скупштина Друштва,
2. Управни одбор Друштва,
3. Директор Друштва,
4. Одбор за ревизију и интерни ревизор.

Чланови Управног одбора су:

1. Раденко Вујић, предсједник
2. Милан Михајло, члан
3. Никола Војводић, члан

Чланови Одбора за ревизију:

1. Владимир Станимировић, предсједник
2. Ненад Сладојевић, члан
3. Синиша Ђукић, члан

Директор Друштва: Вујић Раденко
У посматраној години одржане су двије сједнице скупштине акционара и то једна редовна и једна

ванредна. Донесене су сљедеће одлуке: Одлуку о усвајању годишњих финансијских извјештаја за 2022. годину, Одлуку о усвајању коначне оцјене и мишљења овлаштеног актуара на финансијски извјештај и годишњи извјештај о пословању, Одлуку о усвајању годишњег извјештаја о пословању за 2022. годину, Одлуку о усвајању Извјештаја независног ревизора о ревизији финансијских извјештаја 2022. годину, Одлука о именовању екстерног актуара за 2022. годину, Одлуку о усвајњу плана пословања за 2023. годину, Одлуку о именовању актуара, Одлука о плану инвестивционе политике, Одлука о повећању основног капитала V емисијом обичних акција, Одлука о измјенама и допунама Статута Друштва и пречишћеног текста Статута, као и друге.

У 2023. години било је 26 сједница управног одбора. На њима су донесене одлуке из редовног пословања УО у складу са Законом о привредним друштвима, усвојени акти пословне политике, сазиване редовне и ванредне сједнице скупштине акционара , као и усвојени нацрти приједлога одлука са одржане скупштине акционара, одлуке о оснивању и затварању пословних јединица.

На 3 сједнице одбора за ревизију су донесене Одлуке о усвајању плана рада интерне ревизије, разматарање извјештаја о раду интерне ревизије и усвајање одлуке о измјенама и допунама пословника о раду Одбора за ревизију.

Одлуком о повећању основног капитала емитовањем V емисије акција Друштво је повећало основни капитал у износу од 1.000.000,00 КМ из нераспоређене добити тако да акцијски капитал износи 7.250.000 КМ а зсконске резерве 562.542 КМ.

Друштво обавља послове осигурања преко организационих јединица – филијала и пословница, са сједиштем у Бањој Луци и у сљедећим градовима РС: Требиње, Рогатица, Билећа, Добој, Козарска Дубица, Зворник, Бијељина, Приједор, Шамац, Соколац, Нови Град, Челинац, Србац, Градишка, Нова Топола, Брчко, Источно Ново Сарајево, Котор Варош, Мркоњић Град, Пале, Фоча, Невесиње, Гацко, Модрича.

На тржишту ФБиХ, Друштво послује преко Филијале Сарајево са пословницама у Зеници, Живиницама, Грачаници, Бихаћу, Цазину, Тузли, Калесији, Маглају, Босанском Петровацу, Санском Мосту, Босанској Крупи, Тешњу, Завидовићима, Високом, Дрвару, Киселаку, Какњу, Градачцу, Вогошћи, Бужиму, Илици, Жепчу, Јелаху и Бугојну.

У оквиру наведених пословница раде продајна мјеста и продајне канцеларије.

Друштво је дана 31. децембра 2023. године имало 212 запослених радника (31. децембра 2022. године - 214 радника). Просјечан број запослених радника на бази часова рада износи 213.

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД

2.1. Основе за састављање и презентацију финансијских извјештаја

Приложени финансијски извјештаји састављени су уз примјену Међународних рачуноводствених стандарда (ИАС), односно Међународних стандарда финансијског извјештавања (ИФРС) и на њима заснованим прописима о рачуноводству Републике Српске. Наиме, на основу одредби важећег Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске („Службени гласник РС“, број 94/15), сва правна лица са сједиштем у Републици Српској су у обавезна да у потпуности примјењују ИАС, односно ИФРС, као и Међународне стандарде ревизије (ИСА), Кодекс етике за професионалне рачуновође, као и пратећа упутства, објашњења и смјернице које доноси Одбор за међународне рачуноводствене стандарде (ИАБС) и сва пратећа упутства, објашњења и смјернице које доноси Међународна федерација рачуновођа (ИФАЦ), на финансијске извјештаје за периоде који почињу 1. јануара 2010. године или касније.

Финансијски извјештаји Друштва су приказани у формату прописаном Правилником о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за друштва за осигурање („Службени гласник РС, број 108/15), Правилником о садржини и форми обрасца Извјештаја о промјенама на капиталу (Службени гласник РС, број 63/16), као и Правилником о садржини и форми обрасца финансијских извјештаја за друштва за осигурање (Службени гласник РС, број 63/16)

Износи у финансијским извјештајима су изражени у конвертибилним маркама (КМ). У складу са чланом 32. Закона о измјенама и допунама Закона о Централној банци БиХ (Службени гласник БиХ број: 29/02) службени девизни курс за валуту Босне и Херцеговине је једна конвертабилна марка за 0,511292 еура, односно један еуро износи 1,95583 КМ.
Ради усклађивања финансијског извјештаја са МРС 1 – Презентација финансијских извјештаја, Друштво је сачинило финансијске извјештаје по билансним шемама и контном оквиру за Друштва за осигурање.
Друштво је у састављању финансијских извјештаја примјењивало рачуноводствене политике које су образложене у напомени 3. уз финансијске извјештаје, а које су засноване на важећим рачуноводственим прописима, прописима из области осигурања и пореским прописима Републике Српске.
У току обрачуна примјењени су сљедећи Међународни рачуноводствени стандарди: МРС 1 – Презентација финансијских извјештаја, МРС 8 – Рачуноводствене политике, промјене

рачуноводствених процјена и грешке, МРС 10 – Догађаји након датума билансирања, МРС 12 – Порез на добит, МРС 16 – Некретнине, постројења и опрема, МРС 18 – Приходи, МРС 19 – Резервисања за запослене, МРС 32 – Финансијски инструменти: објављивање и презентација, МРС 36 – Обезвређење средстава, МРС 37 – Резервисања, потенцијалне обавезе, и потенцијална средства, МРС 38 – Нематеријална средства, МРС 39 – Финансијски инструменти: признавање и вредновање, МРС 40 – Улагање у некретнине и остали.

a) Изјава о усклађености

Финансијски извјештаји припремљени су у складу са међународним стандардима финансијског извјештавања (МСФИ).

b) Основа мјерења

Финансијски извјештаји сачињени су на основу историјског трошка и на основу фер вриједности (финансијска имовина и обавезе по фер вриједности).

c) Коришћење претпоставки и процјена

Презентација финансијских извјештаја у складу са рачуноводственим стандардима и прописима који се примјењују у Републици Српској захтјева од руководства коришћење најбољих могућих процјена и разумних претпоставки које имају ефекта на презентовање вриједности средстава и обавеза и објелодављивање потенцијалних потраживања и обавеза на дан састављања финансијских извјештаја , као и прихода и расхода у току извјештајног периода. Ове процјене и претпоставке су засноване на информацијама које су расположиве на дан састављања финансијских извјештаја а будући стварни резултати могу да се разликују од процјењених износа.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

3.1. Приходи од премија и преносне премије

Приходи од премије осигурања представљају фактурисане износе премије у текућем обрачунском периоду, увећане за преносне премије на почетку године и умањене за преносне премије обрачунате на крају обрачунског периода. Приходи од премије осигурања се уносе у укупан приход у складу са роковима и периодима покривања ризика из одговарајућих уговора о осигурању.

Провизије и други трошкови који се односе на преносне премије се разграничавају према периоду којем припадају. Преносна премија (резерва за незарађене премије) се обезбјеђује да би се обухватили дијелови фактурисаних премија који се односе на приходе наредних обрачунских периода. Преносна премија се обрачунава на крају обрачунских периода.

Преносна премија код неживотних осигурања се обрачунава методом „про рата темпорис“ на фактурисану укупну премију осигурања. Преносна премија се не обрачунава у случајевима када

се фактурисање премије врши на мјесечној основи.

3.2. Приходи по основу камата

Приходи по основу камата се највећим дијелом односе на обрачунате камате на орочене депозите и дијелом на камате по основу улагања у дужничке хартије од вриједности, и евидентирани су у обрачунском периоду у коме су приходи и настали.

3.3. Резервисања средстава за настале пријављене, а неликвидиране штете

Друштво врши резервисање за пријављене, а неликвидиране штете на основу појединачне процјене износа штете, који ће Друштво морати да плати, на бази очекиваног износа исплате за сваку појединy резервисану штету. За пријављене а неликвидиране штете за које није утврђена висина одштете, резервише се најмање просјечан износ ликвидиране штете у обрачунском периоду за који се утврђује финансијски резултат. Износ пријављених штета које ће се исплаћивати у облику ренте резервише се у капитализованом износу садашње вриједности свих будућих ренти.

Штете у спору резервишу се у износу за који се очекује да би могао бити утврђен од стране суда.

3.4. Резервисања за настале, а непријављене штете

Резервисање средстава за настале, а непријављене штете врши се примјеном двије методе обрачуна. У складу са Правилником Друштво је извршило обрачун резервација за настале непријављене штете методом очекиване квоте штета и методом ланчаних љествица. Резервација за настале непријављене штете једнака је вишем резултату од претходно поменута два обрачуна.

3.5. Трошкови текућег одржавања и оправки

Трошкови текућег одржавања и оправки опреме и нематеријалних улагања су у извјештају о укупном резултату у стварно насталом износу.

3.6. Прерачунавање девизних износа

Пословне промјене настале у страној валути су прерачунате у Конвертибилне марке по званичном курсу који је важио на дан пословне промјене.

Средства и обавезе исказане у страној валути на дан извјештаја о финансијском положају, прерачунати су у конвертибилне марке по званичном курсу који је важио на тај дан.

Нето позитивне или негативне курсне разлике настале приликом пословних трансакција у страној валути и приликом прерачуна позиција извјештаја о финансијском положају исказаних у страној валути књижене су у корист или на терет резултата пословања.

3.7. Нематеријална улагања

Нематеријална улагања су одредива немонетарна средства која служе за пружање услуга, за изнајмљивање другим лицима или се користе у административне сврхе. Као нематеријална улагања признају се средства која испуњавају захтјеве прописане стандардом МРС 38 - нематеријална улагања.

Нематеријална улагања се вреднују по набавној вриједности. Набавну вриједност чини вриједност по фактури добављача укључујући царине/ порезе који се не могу одбити и све друге трошкове довођења средства у стање функционалне приправности.

Амортизација нематеријалних улагања се врши у току корисног вијека при чему се примјењује пропорцијални метод амортизације. Стопа амортизације износи 16,82%.

3.8. Некретнине, постројења и опрема

У некретнине, постројења и опрему спадају: земљиште, грађевински објекти, опрема, инвестиционе некретнине, улагања на туђим нектретнинама и опреми и некретнине у припреми. У моменту набавке ова имовина се вредује по набавној вриједности која обухвата фактурну вриједност добављача и зависне трошкове прибављања средстава.

Након почетног признавања некретнине, постројења и опрема се вреднује по садашњој вриједности (набавна вриједност умањена за износ обрачунате амортизације и губитка по основу обезбјеђења).

Садашња вриједност некретнина, постројења и опреме увећава се за накнадна улагања по основу адаптације, замјене дијелова и генералних поправки, под условом да се ова улагања могу измјерити и да она продужују корисни вијек средстава.

Обрачун амортизације некретнина, постројења и опреме се врши примјеном пропорционалне методе амортизације. На набавну вриједност су примјењене слиједеће амортизационе стопе:

Врста средства	Вијек трајања - година	Стопа %
Грађевински објекти	77	1,30
Рачунарска опрема	5	20,00
Моторна возила	6,45	15,50
Канцеларијски намјештај и остала опрема	8-10	10-12,50

3.9. Инвестиционе некретнине

Инвестиционе некретнине су некретнине које Друштво као власник држи ради остваривања зараде од издавања некретнине или ради увећања вриједности капитала или ради и једног и другог, а не ради обављања редовног пословања из регистроване дјелатности.
Инвестиционе некретнине се вреднују по набавној вриједности. Након почетног признавања по набавној вриједности, инвестиционе некретнине се вреднују по садашњој вриједности (набавна вриједност умањена за износ обрачунате амортизације). Инвестиционе некретнине се амортизују примјеном пропорционалног метода амортизације. Примјењује се стопа амортизације од 1,30%.
На крају пословне године Друштво је извршило процјену инвестиционих некретнина.

3.10. Улагања на туђим некретнинама

Улагања на туђим некретнинама су исказана по набавној вриједности, умањена за исправку вриједности и евентуална обезвређења. Набавну вриједност чини вриједност по фактури добављача укључујући царине, порезе који се не могу одбити и све друге трошкове довођења средства у стање функционалне приправности. Улагања у туђе некретнине се амортизују пропорционалном методом амортизације у складу са периодом кориштења некретнина на којима су извршена улагања.

3.11. Обезвређење вриједности нематеријалних улагања и некретнина, постројења и опреме

На дан биланса стања, руководство Друштва врши провјеру обезвређености нематеријалних улагања, некретнина постројења и опреме приказане у пословним евиденцијама. Уколико постоје индиције обезвређења врши се процјена надокнадивог износа. Уколико је надокнадиви износ неког средства процијењен као нижи од вриједности исказане у пословним евиденцијама, вриједност средства исказаног пословним евиденцијама се смањује до своје надокнадиве вриједности. Обезвређење се признаје као трошак текућег периода и евидентира у оквиру осталих пословних расхода.
Ако се касније поништи обезвређење, вриједност средстава приказана у финансијским извјештајима се повећава до промјењене процјене надокнадивог износа, али тако да повећана вриједност приказана у финансијским извјештајима не прелази износ који би био приказан да се у протеклим годинама није рачунало обезвређење. Поништење обезвређења се рачуна као приход текућег периода.

3.12. Финансијски пласмани

За потребе мјерења финанасијског средства након почетног признавања, финансијска средства се класификују у четири категорије:

а) Финансијска средства по фер вриједности кроз биланс успјеха

б) Улагања која се држе до доспијећа

ц) Потраживања и дати кредити

д) Финансијска средства која су расположива за продају

Све финансијске пласмане који се држе до једне године Друштво класификује као краткорочне, а пласмане који се држе у периоду дужем од једне године Друштво класификује као дугорочне.

Финансијска средства по фер вриједности кроз биланс успјеха су:

а) Финансијска средства која задовољавају било која од следећих услова:

- стечен са циљем продаје и/или поновне куповине у блиској будућности
- представљају дио портфолиа финансијских средстава којима се управља заједно и за које постоји доказ да су финансијска средства за краткорочно остварење добити или
- деривати, осим ако су означени као и да предствљају дио ефективног хеџинг инструмента

б) послије почетног признавања назначена од стране ентитета по фер вриједности кроз биланс успјеха.

Финансијска средства намјењена трговању се иницијално вреднују по фер вриједности. Фер вриједност код овог типа финансијских средстава не укључује трансакционе трошкове који се могу директно приписати куповини /стицању/издавању финансијског средства. Ови трошкови се у цјелости евидентирају на терет биланса успјеха у тренутку куповине/стицања/издавања.

Накнадно вредновање финансијских средстава намјењени трговању се врши по фер вриједности која се одређује на активном тржишту (берзи) и представља понуђену цијену берзе на дан вредновања финансијског средства. Промјене фер вриједности финансијских средстава намијењених трговању обухватају се у корист/терет биланса успјеха периода у коме су настале.

Хартије од вриједности које се држе до доспијећа

Улагања у хартије од вриједности које се држе до доспијећа вреднују се по амортизованој вриједности, коришћењем метода ефективне каматне стопе. Амортизована вриједност је набавна вриједност умањена за отплате главнице, коригована за сваку разлику између набавне вриједности и износа доспијећа и умањена за било који отпис усљед обезвређења или ненаплативости. Ефективна каматна стопа је стопа по којој се дисконтује очекивани ток будућих готовинских плаћања до доспијећа.

Потраживања и дати кредити

Потраживања се вреднују по набавној вриједности уз корекцију за исправку вриједности по основу обезвређења вриједности или ненаплативости. Исправка вриједности потраживања врши се на основу процјене руководства Друштва, и то индиректно за износ доспјелих потраживања која нису наплаћена у одређеном периоду од датума доспијећа за плаћање, а директно ако је немогућност наплате извјесна и документована.

Процјена исправке вриједности потраживања врши се у складу са Правилником о начину процијењивања билансних и ванбилансних позиција друштва за осигурање („Службени гласник РС“, број 10/09, у даљем тексту: Правилник) и Правилником о измјенама и допунама правилника и начину процјењивања билансних и ванбилансних позиција друштва за осигурање („Службени гласник РС“, број 91/14). Критеријуми утврђени наведеним Правилником за процјењивање исправке вриједности потраживања наведени су у напомени 3.16.

Дати кредити се вреднују по амортизованој вриједности кориштењем метода ефективне каматне стопе. Амортизована вриједност је набавна вриједнсот умањена за отплате главнице, коригована за сваку разлику између набавне вриједности и износа доспијећа и умањена за било који отпис усљед обезвређења или ненаплативости.

Хартије од вриједности расположиве за продају

Финансијска средства расположива за продају обухватају финансијска средства која нису класификована у претходној групи финансијских средстава.

Почетно вредновање финанасијских средстава која су расположива за продају врши се по набавној вриједности увећаној за трансакционе трошкове који се директно могу приписати њиховој куповини/стицању/издавању.

Накнадно вредновање финансијских средстава расположивих за продају врши се по фер вриједности. Фер вриједност се одређује на активном тржишту (берзи) и представља понуђену цијену берзе на дан вредновања финансијског средства. У случају одсуства активног тржишта накнадно вредновање се врши на основу најбоље процјене о износу фер вриједности извршених улагања кориштењем метода дисконтовања новчаних токова или ослањањем на мишљење независног експерта.

Промјене фер вриједности финансијских средстава расположивих за продају евидентирају се директно у капиталу.

Уколико Друштво утврди дугорочни и значајан пад фер вриједности на средству расположивом за продају, сви кумулирани губици признати директно у капиталу се преносе са позиције капитала у биланс успјеха, иако средство није искњижено.

Друштво у свом портфолиу нема хартија од вриједности расположивих за продају.

Престанак признавања финансијске имовине

Друштво ће престати признавати финансијску имовину само када уговорна права на новчане токове од финансијске имовине истекну; или ако пренесе финансијску имовину, па самим тим и све ризике и награде од власништва средства на други субјект. Ако Друштво не пренесе нити задржи суштински све ризике и поврате од власништва и задржи контролу над финансијском имовином, Друштво наставља да признаје финансијску имовину.

Дугорочни финансијски пласмани

Дугорочни финансијски пласмани који се односе на улагања у формирање резервног фонда Бироа зелене карте у Босни и Херцеговини и Фонда за накнаду штета Бироа зелене карте у Босни и Херцеговини, исказани су по номиналној вриједности на дан улагања, увећане за приписану камату.

Остали дугорочни финасијски пласмани се односе на дугорочно орочена новчана средства код банака и дугорочне зајмове дате правним лицима.

Потраживања за премије

Потраживања за премије обухватају потраживања за премију и учешћа у накнадама штета у земљи и иностранству.

Уколико постоји вјероватноћа да Друштво неће бити у стању да наплати све доспјеле износе према уговореним условима, руководство процјењује износ исправке вриједности којом се потраживање своди на реалну вриједност терећењем осталих расхода.

Процјењивање позиција активе

Друштво врши процјењивање позиција активе у складу са Правилником о начину процијењивања билансних и ванбилансних позиција друштва за осигурање („Службени гласник РС“, број 10/09, у даљем тексту: Правилник).

Позиције активе класификују се у категорије, зависно од степена наплативости, који се одређује на основу броја дана колико је прекорачен рок доспијећа, процјене финансијског положаја дужника и квалитета инструмената обезбјеђења наплате. Резервисања за потенцијалне губитке терете резултат пословања Друштва.

У складу са Правилником, сва потраживања Друштва разврставају се у сљедеће категорије:

1) *Прва категорија:*

   а) потраживања од дужника чија је финансијска способност задовољавајућа по свим критеријумима,

   б) потраживања од дужника који своје обавезе измирује благовремено, а изузетно с доцњом до три мјесеца;

2) *Друга категорија:*

а) потраживања од дужника чија финансијска способност није задовољавајућа, али се не очекује њено погоршање, осим потраживања од несолвентног и неликвидног дужника,

б) потраживања од дужника који своје обавезе измирује с доцњом до пет, а изузетно с доцњом до шест мјесеци;

3) *Трећа категорија:*

а) потраживања од дужника чија финансијска способност није задовољавајућа посебно ако

се узме у обзир критеријум солвентности или ликвидности,

б) потраживања од дужника који своје обавезе измирује с доцњом до седам, а изузетно с доцњом до девет мјесеци;

4) *Четврта категорија:*

а) потраживања од дужника у стечају или од дужника за кога се основано може очекивати да ће над њим бити отворен стечај,

б) потраживања од дужника који своје обавезе измирује с доцњом од преко девет мјесеци,

в) потраживања од дужника који своје обавезе по основу премије неживотног осигурања не плаћа послије истека периода осигурања, а ако је тај период дужи од једне године, не плаћа их послије истека годину дана од започињања периода осигурања за ту годину,

г) потраживања од дужника који обавезе по основу премије реосигурања не плаћа послије истека периода реосигурања, а ако је тај период дужи од једне године, не плаћа их послије истека годину дана од започињања периода реосигурања за ту годину,

д) потраживања од лица које је повезано лице с друштвом за осигурање, а која би иначе била класификована у другу или трећу категорију.

Износ резервисања за потенцијалне губитке добија се примјеном сљедећих процената на бруто износ потраживања од комитената:

Категорија	% резервисања
Прва	5%-10%
Друга	25%-50%
Трећа	50%-75%
Четврта	100%

Готовински еквивалнти и готовина

Готовински еквиваленти и готовина укључују готовину у благајни, депозите код комерцијалних банака, као и високо ликвидна средства која се могу брзо конвертовати у познате износе готовине, уз безначајан ризик од промјене вриједности.

Издвојена средства за превентиву

Издвојена средства за превентиву образују се издвајањем из бруто премија свих врста осигурања. Издвојена средства за превентиву се могу користити за потребе превентиве у складу са интерним актом и прописима за превентиву, као и европским стандардима донијетим од стране Европског комитета осигурања. Издвојена средства образују се издвајањем у висини 1% од бруто премије обавезних видова осигурања.

Финансијке обавезе

Финансијске обавезе обухватају краткорочне обавезе из пословања и остале обавезе.

Финансијске обавезе се иницијално признају у износу примљених средстава. Након почетног признавања финансијске обавезе се мјере у износу по коме је обавеза почетно призната умањена за отплате главнице, увећана за износе капитализованих камата и умањена за било који отпис одобрен од стране повјериоца. Финансијске обавезе су исказане по амортизованој вриједности коришћењем ефективне каматне стопе. Обавезе по основу камата на финансијске обавезе се евидентирају на терет финансијских расхода у периоду на који се односе и приказују у оквиру осталих краткорочних обавеза.

Финансијска обавеза престаје да се признаје када Друштво испуни обавезу или када је обавеза плаћања предвиђена уговором укинута или истекла

3.13.Порези и доприноси

Текући порез на добитак

Текући порез на добитак представља износ који се обрачунава и плаћа у складу са Законом о порезу на добит. Текући порез на добитак представља износ који се обрачунава примјеном прописане пореске стопе од 10% на основицу утврђену пореским билансом, коју представља износ добитка прије опорезивања по добитку ефеката усклађивања прихода и расхода у складу са пореским прописима Републике Српске.

Порески прописи Републике Српске не предвиђају могућност да се порески губици из текућег периода могу користити као основа за повраћај пореза плаћеног у претходним периодима. Међутим, губици из текућег периода исказани у пореском билансу могу се користити за умањење пореске основице будућих обрачунских периода, али не дуже од пет година.

Одложена пореска средства и одложене пореске обавезе

Одложени порез на добитак се обрачунава коришћењем методе утврђивања обавеза према извјештају о финансијском положају – билансу стања, за привремене разлике произашле из разлике између пореске основе потраживања и обавеза у билансу стања и њихове књиговодствене вриједности. Важеће пореске стопе на дан биланса стања или пореске стопе које су након тог дана ступиле на снагу, користе се за утврђивање разграниченог износа пореза на добитак. Одложене пореске обавезе се признају за све опорезиве привремене разлике. Одложена пореска средства се признају за све одбитне привремене разлике и ефекте пореских губитака и пореских кредита, који се могу преносити у наредне фискалне периоде, до степена до којег ће вјероватно постојати опорезиви добитак од којег се пренијети порески губитак и кредити могу умањити.

Порези и доприноси који не зависе од резултата

Порези и доприноси који не зависе од резултата представљају плаћања према важећим републичким и општинским прописима ради финансирања разних комуналних и републичких потреба. Ови порези и доприноси укључени су у оквиру осталих пословних расхода.

Порез на додату вриједност

Законом о порезу на додату вриједност уведена је обавеза и регулисан је систем плаћања пореза на додату вриједност (ПДВ) на територији Босне и Херцеговине. Чланом 25 наведеног Закона услуге осигурања и реосигурања су ослобођене плаћања пореза на додату вриједност

3.14.Бенефиције за запослене

а) Порези и доприноси за обезбјеђење социјалне сигурности запослених

У складу са домаћим прописима и усвојеном рачуноводственом политиком, Друштво је обавезно да уплаћује доприносе разним државним фондовима за социјалну заштиту. Ове обавезе укључују доприносе на терет запослених у износима који се обрачунавају примјеном специфичних, законом прописаних стопа. Друштво има законску обавезу да изврши обуставу обрачунатих доприноса из бруто зарада запослених и да за њихов рачун изврши пренос обустављених средстава у корист одговарајућих државних фондова. Доприноси на терет запослених књиже се на терет трошкова у периоду на који се односе.

б) *Обавезе по основу отпремнина*

У складу са Појединачним колективним уговором, Друштво је у обавези да исплати отпремнине, радницима који су закључили уговор о раду на неодређено вријеме, приликом одласка у пензију

у висини три просјечне плате Друштва или три просјечне плате радника, ако је то за њега повољније. Као основица за обрачун узима се највећа мјесечна плата остварена у последњих 12 мјесеци прије остваривања права на пензију. На основу ИАС 19 – Примања запослених захтијева се обрачун и евидентирање садашње вриједности акумулираних права запослених на отпремнине.

3.15. **Извјештавање по сегментима**

Сегмент је засебно препознатљив дио друштва који је ангажован на пружању услуга (пословни сегмент) или на пружању услуга у одређеном економском окружењу (географски сегмент) који у себи садржи ризике и користи различите од оних у другим сегментима.

4. РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЈЕНЕ И ПРЕТПОСТАВКЕ

Ове објаве надопуњују биљешку о управљању измјењеним ризицима и биљешку о управљању резервама осигурања.

Друштво сачињава процјене и претпоставке о будућности. Такве претпоставке и процјене, по дефиницији ће ријетко одговарати стварним резултатима.

Процјене везане уз резервације за уговоре о осигурању представљају најзначајнији извор неизвјесности процјена.

4.1. Главни извори неизвјесности промјена

Процјене неизвјесности везане уз резерве.

Најзначајније промјене везане за финансијске извјештаје Друштва односе се на формирање резерви. Друштво има разумно опрезан приступ формирању резервисања у складу са регулативом Агенције за осигурање РС.

Добици од умањења вриједности зајмова и потраживања.

Потребе за умањивањем вриједности имовине која се води по амортизованом трошку се примјењује како је наведено у рачуноводственој политици.

Процјена неизвјесности ризика уз судске спорове.

За судске поступке који се воде против друштва, али се не односе на штете, Друштво је формирало резерву.

Друштво рачуна пореске обавезе у складу са пореским прописима РС. Пореске пријаве одобрава пореска управа која има право на накнадне контроле.

Регулаторни захтјеви

Агенција за осигурање РС је овлаштена за провођење регулаторног надзора над пословањем Друштва и може захтијевати измјене књиговодствене вриједности имовине и обавеза у складу са

одговарајућим прописима.

4.2. Кључне рачуноводствене препоставке у примјени рачуноводствених политика

a) Управљање ризиком осигурања

Примарни ризик којем је друштво изложено по уговорима о осигурању је ризик да стварне штете и накнаде, или вријеме њиховог настанка, буде различито од очекиваних. На ово утичу учесталост и величина штета, стварне исплате накнада и накнадни развој дугорочних штета. Циљ Друштва је да осигура да резерве друштва буду довољне за покриће ових обавеза.

Ризик осигурања се односи на неизвјесност осигурања као дјелатности. Најзначајније компоненте ризика осигурања су премијски и ризик резервисања. Они се тичу адекватних премијских тарифа и адекватних резервисања у односу на обавезе из осигурања и капиталном основу.

Премијски ризик је присутан у тренутку издавања полисе прије него што се догоди осигурани случај те представља ризик да ће трошкови и штете које ће настати бити већи од примљених премија. Ризик резерви представља ризик да је укупан ниво техничких резерви криво процјењен или да ће стварне штете варирати око статистичке средње вриједности. Ризик одустајања представља неочекивано већу или мању премијску стопу одустајања од полиса.

Управљање ризицима

Друштво управља ризиком осигурања кроз процедуре одобравања трансакција, цијена услуга и реосигурањем. Стратегија прибаве тежи диверзификацији која ће осигурати уравнотежен портфељ. Друштво реосигурава дио ризика прибаве како би се контролисала изложеност губицима и заштитио капитал. Адекватност обавеза процјењује се узимајући у обзир одговарајућу имовину.

Концентрација ризика осигурања

Управа Друштва вјерује да Друштво нема значајних концентрација изложености према било којој скупини осигураника.

b) Основне претпоставке које имају највећи утицај на признату имовину, обавезе, приходе и расходе из пословања

На датум извјештавања формира се резервација за процијењени коначан трошак подмирења свих насталих штета које произилазе из догађаја насталих до тог датума, било да је пријављена или не, скупа са одговарајућим трошковима обраде штете умањено за већ ликвидиране износе.

Обавезе за пријављене штете (РБНС) је процијењена посебно за сваку појединачну штету узевши у обзир околности, доступне информације од процјенитеља и доказе о износима сличних штета. Појединачне штете се редовно прегледавају и резерва се редовно ажурира када се пријаве нове информације.

Удио реосигурања се одређује на основу уговора о реосигурању који је вриједио у тренутку настанка штете.

Процјена резерви за настале непријављене штете (ИБНР) је подложна већем степену неизвјесности него резерве за пријављене штете.

Кључне методе за обрачун ИБНР, које се нису мјењале у односу на претходну годину су:

- Метода уланчаних љествица
- Метода очекиване квоте штета

Претпоставке које имају највећи утицај на мјерење износа резерви за неживотна осигурања су следеће:

Очекивана квота штета

Квота штета представља омјер насталих штета у односу на зарађене премије. Очекивана квота штета прати тренд квоте штета протеклих година.

Преостали фактор развоја штета

За штете „дугог репа“ ниво резерви у великој мјери зависи о процјени развоја штета од последње године развоја за коју постоје историјски подаци до коначног развоја. Преостали фактори развоја штета се процјењује математичким методама или се базирају на актуарској процјени.

a. Тест адекватности обавеза

Очекивани новчани токови везани за штете и трошкове се процјењују на основу искуства из протеклог периода и усклађују за значајне појединачне губитке за које се не очекује да ће се поновити. Тест је проведен на укупном неживотном портфељу.

b. Осјетљивост добити или губитака на промјене значајних варијабли

У неживотним осигурањима, варијабле које имају највећи утицај на обавезе осигурања односе се на настанак штета и промјене у трошковима.

4.3. Одредбе и услови уговора о осигурању које имају значајни утицај на износ, вријеме и неизвјесност будућих новчаних токова

Друштво нуди осигурање незгоде, здравствено осигурање, осигурање возила која се крећу по копну, осигурање ваздухоплова, осигурање пловила, осигурање робе у превозу, осигурање од одговорности за моторна возила, ваздухоплове и пловила, осигурање од опште грађанске одговорности, осигурање кредита, осигурање гаранција, осигурање од различитих финансијских губитака и осигурање помоћи. Друштво има могућност увећања премије као и одбијање штета које произилазе из превара. Будуће штете су главни извор неизвјесности који утиче на износ и вријеме будућих новчаних токова. Износ плаћен по појединој штети је ограничен сумом осигурања која је утврђена у полиси осигурања.

Остали значајни извори неизвјесности везани за неживотна осигурања произилазе из регулативе која даје право пријаве штете прије ступања на снагу застаре (3 године). Ова одредба је посебно значајна за трајну инвалидност која произилази из осигурања незгоде.

4.4. Управљање финансијским ризицима

Ови ризици укључују тржишни, кредитни и ризик ликвидности. Сваки од ових ризика је описан даље у тексту са сажетком начина на које Друштво управља тим ризиком.

Тржишни ризик

Тржишни ризик укључује три врсте ризика:

- Валутни ризик – ризик да ће се вриједност или будући новчани токови финанасијских инструмената мијењати због промјене курса.
- Ризик промјене каматних стопа – ризик да ће се фер вриједност или будући новчани токови финансијских инструмената мијењати због промјене у тржишним каматним стопама.
- Цјеновни ризик – ризик да ће се вриједност или будући новчани токови финансијских инструмената мијењати због промјене цијена на тржишту.

Каматни ризик

Друштво нема обавезе по узетим кредитима и промјене каматних стопа не утичу на ниво техничких резерви. Сва каматорна улагања Друштва на дан извјештавања носе фиксну каматну стопу тако да не би било директног ефекта на добит или губитак у случају промјене каматних стопа.

Цјеновни ризик

Главни извор изложености цјеновном ризику су улагања у хартије од вриједности. Циљ Друштва је улагање у диверзификовани портфељ високо квалитетних, ликвидних ХОВ. Портфељ Друштва је ограничен параметрима које доноси Управа друштва и регулаторни орган.

Ризик промјене курса

Друштво је изложено ризику промјене курса кроз трансакције у страним валутама. Те трансакције су углавном везане за ликвидиране ино штете. Обим и значај тих трансакција и евентуални ризик у вези са њима практички не могу утицати на добитак или губитак Друштва.

Кредитни ризик

У току свог редовног пословања Друштво је изложено кредитном ризику. Кредитни ризик се односи на ризик да друга страна неће измирити своје уговорене обавезе или ће резултирати финансијским губитком. Изложеност Друштва и кредитни рејтинг клијента стално се надгледају а укупна вриједност закључних финансија је раздијељена између одобрених клијената. Друштво перманентно прати финансијске струје и пословање својих значајних комитената односно изложености ризику депоновања и улагања средстава.

Ризик ликвидности

Ризик ликвидности настаје као резултат финансијских активности Друштва и управљања позицијама. У извјештајном периоду. Друштво је водило рачуна о ликвидности и на тај се начин штитило од прекомјерне изложености ризику бочне структуре и структуре неусклађености имовине са обавезама. Руководство Друштва свакодневно разматра извјештај и стање депонованих средстава. Емпиријски се утврђује критични дан за ликвидност Друштва, односно датуми значајног одлива средстава. На основу идентификације расположивих средстава и дневно утврђених потреба, доноси се одлука о кориштењу средстава. Дугорочна значајна финансијска улагања односе се на дугорочно орочене депозите у комерцијалним банкама у РС о чему је било ријечи у претходном тексту. Улагања су исказана у вриједности орочених депозита.

Управљање капиталом

Политика управљања капиталом Друштва је:

- Строга примјена законских прописа у вези обрачуна капитала и гарантног фонда у сврхе примјене правила о управљању ризицима.
- Такође, капитал Друштва не може бити мањи од маргине солвентности израчунате по правилнику 1/3 маргине солвентности (гарантног фонда) и минималног износа гарантног фонда прописаног Законом.

На дан 31.12.2023. године Друштво располаже са акционарским капиталом од 7.250.000,00 КМ, базичним капиталом у износу 8.884.817,11 КМ (испуњене законске одредбе, минималним гарантним фондом у износу од 3.500.000 КМ, те маргином солвентности у износу 5.164.609,73 КМ.

НОТЕ УЗ БИЛАНС УСПЈЕХА

на дан 31.12.2023. године

Опис	31. децембра 2023	31. децембра 2022
Пословни приходи	32.871.070	32.271.942
Пословни расходи	32.789.738	31.996.976
ПОСЛОВНИ ДОБИТАК/ГУБИТАК	**81.332**	**274.966**
Финансијски приходи	170.510	295.249
Финансијски расходи	207.417	245.383
ДОБИТАК РЕДОВНЕ АКТИВНОСТИ	**44.425**	**324.832**
Остали приходи	1.221.395	1.390.664
Остали расходи	632.264	436.908
ДОБИТАК/ГУБИТАК ПО ОСНОВУ ОСТАЛИХ ПРИХОДА И РАСХОДА	**589.131**	**953.756**
Приходи од усклађивања вриједности имовине	379.711	82.875
Расходи од усклађивања вриједности имовине	164.100	67.163
ДОБИТАК/ГУБИТАК ПО ОСНОВУ УСКЛАЂИВАЊА ВРИЈЕДНОСТИ ИМОВИНЕ	**215.611**	**15.712**
Приходи по основу промјене рачуноводствених политика	27.815	60.437
Расходи по основу промјене рачуноводствених политика	444.247	499.973
ДОБИТАК ПРИЈЕ ОПОРЕЗИВАЊА	**433.299**	**854.764**
Порески расходи периода	0	12.277
НЕТО ДОБИТАК ТЕКУЋЕ ГОДИНЕ	**432.735**	**842.487**

Пословни приходи у текућој години износе 32.871.070 КМ и већи су у односу на претходну годину за 1,86%. Учешће ове позиције у укупним приходима износи 94,81%.

Највећи дио пословних прихода чине приходи од премије осигурања који показују раст за 6,56% у односу на претходну годину са учешћем у укупним пословним приходима са чак 87,30%. Аналитика прихода од премије приказана је у наредној табели.

5. ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈЕ ОСИГУРАЊА

	31. децембра 2023.	31. децембра 2022.
Обавезна осигурања од аутоодговорности	28.262.808	25.195.144
Осигурање незгоде	631.072	945.715
Добровољно здравствено осигурање	194.810	184.626
Осигурање моторних возила - Каско	1.174.716	1.045.749
Осигурање имовине од пожара	431.426	343.895
Осигурање осталих штета	929.737	849.062
Осигурање од опште одговорности	140.217	284.668
Приход од премије саосигурања	205.631	164.248
Приход од премије осигурања кредита и финансијских губитака	153.625	128.729
Промјене преносне премије	1.858.804	739.723
УКУПНО:	**30.265.238**	**28.402.113**

6. ДРУГИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ

Позиција други пословни приходи показује раст у односу на претходну годину за 9,98% .

У структури укупних прихода приходи од регресних потраживања су највећа ставка са растом од 15,94% у односу на претходну годину док остали пословни приходи учествују са 2,96% у укупим другим пословним приходима.

Приходи од издавања у закуп, приходи од услужно извршених увиђаја и процјена шета и приходи од откупа штета су већи у односу на исти период претходне године, док приходи од зелених картона имају тенденцију пада.

Друге пословне приходе чине:

	31. децембра 2023.	31. децембра 2022.
Приходи од провизије по основу уговора о реосигурању	308.089	319.779
Приходи од регресних потраживања	556.494	480.001
Приходи од услужно извршених увиђаја и процјена штета	5.061	2.475
Приходи од зелених картона	40.594	66.072
Приход од издавања у закуп	93.980	62.650
Приходи од откупа штета	16.550	15.885
Остали пословни приходи	31.148	9.552
УКУПНО:	**1.051.916**	**956.414**

7. РАСХОДИ ЗА ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И ФУНКЦИОНАЛНЕ ДОПРИНОСЕ

Структуру и кретање ових расхода показује наредни преглед:

	31. децембра 2023.	31. децембра 2022.
Доприноси Бироу Зелене карте БиХ	320.596	409.570
Доприноси Заштитном фонду	226.542	221.900
Накнаде Агенцији за осигурање РС	192.169	187.720
Накнаде Агенцији за надзор ФБиХ	45.282	29.280
УКУПНО:	**784.589**	**848.470**

Највећи износ у структури расхода за дугорочна резервисања и функционалне доприносе, са учешћем од 40,86% чине доприноси Бироу Зелене карте БиХ који показују благу тенденцију пада за 21,72% у односу на претходну годину. Доприноси Заштитном фонду имају тенденцију раста од 2,09%.

8. НАКНАДЕ ШТЕТА И ОСТАЛЕ НАКНАДЕ НЕЖИВОТНИХ ОСИГУРАЊА

	31. децембра 2023.	31. децембра 2022.
Накнаде штета неживотних осигурања АО	8.829.007	8.013.540
Накнаде штета неживотних осигурања од незгоде	12.280	17.557
Накнаде штета каско	659.662	588.692
Накнаде штета колективно осигурање радника	849.742	792.106
Накнаде штета осигурање ученика и студената	46.709	51.180
Накнаде штета путно здравствено осигурање	33.592	34.417
Накнаде штета осигурања од одговорности за робу	4.587	2.708
Накнаде штета по основу осиг.им. од пожара	157.909	1.514.854
Накнаде штета по основу осталих осиг.имовине	10.760	7.899
Расходи по основу премија и провизија из послова реосигурања и саосигурања	1.462.714	1.355.685
Резервација пријављене неликвидиране штете	309.420	1.426.688
Резервација за настале непријављене штете	696.879	288.249
Трошкови регресних потраживања	57.720	58.684
Трошкови судских такси - штете	31.131	23.394
Трошкови судског вјештака – штете	25.006	40.055
Остали трошкови обраде штета	38.050	20.087
УКУПНО:	**13.225.168**	**14.235.793**

Укупне накнаде штета и остале накнаде неживотних осигурања у структури укупних расхода учествују са 38,63%. Накнаде штета неживотних осигурања АО представљају доминантну

позицију и износе 8.829.007 КМ са учешћем од 66,76% у структури трошкова накнаде штета и осталих накнада неживотних осигурања.

У наредној табели можемо видјети да укупне накнаде штета неживотних осигурања износе 10.604.269 КМ. Број ријешених штета у 2023-ој години је 4.269 што је за 0,89% мање од претходне године кад је број ријешених штета био 4.307. Ликвидирани износ за 2023. годину је 10.604.269 КМ. Број одбијених штета за 2023. годину износи 785 а у 2022. години износио је 748. Друштво уредно измирује настале обавезе по основу штета. Стопа ефикасност рјешавања одштетних захтјева износи 90,31% , а стопа ефикасности у исплати одштетних захтјева износи 100%. Укупно ријешене штете по ентитетима показује наредни преглед:

Опис	2023		2022		Индекс 2023/2022	
	Број штета	Вриједност	Број штета	Вриједност	Број штета	Вриједност
Република Српска	2.547	6.254.371	2.585	6.926.273	98,53%	90,30%
Федерација БиХ	1.722	4.349.898	1.722	4.096.681	0,00%	106,18%
УКУПНО	4.269	10.604.269	4.307	11.022.954	99,11%	96,20%

9. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА, ЕНЕРГИЈЕ, УСЛУГА И НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ

У наредној табели аналитички су приказани трошкови материјала, енергије, услуга и нематеријални трошкови у збирном износу од 14.845.675 КМ што чини 45,27% укупних пословних расхода. У поређењу са претходном годином примјетна је тенденција раста од 9,18%.

	31. децембра 2023.	31. децембра 2022.
Трошкови материјала	16.748	12.086
Трошкови канцеларијског материјала	121.047	124.254
Трошкови горива, мазива и енергије	379.601	324.752
Трошкови одржавања	315.722	263.985
Трошкови превоза	14.828	8.642
Трошкови ПТТ услуга	224.756	212.244
Трошкови воде и комуналних услуга	26.373	20.315
Трошкови закупа	9.557.481	8.467.391
Трошкови рекламе	354.197	477.448
Трошкови објављивања у новинама	10.014	5.152
Трошкови стручног образовања	7.613	4.190
Трошкови репрезентације	65.048	72.101
Трошкови донација и помоћи	269.748	274.320
Трошкови спонзорстава	893.887	958.011
Трошкови службених путовања	0	1.910

Банкарске провизије	45.448	50.740
Трошкови брокерских провизија	500	3.709
Трошкови вођења ХОВ	4.825	6.160
Трошкови провизије осигурања	1.875.804	1.551.052
Трошкови премије осигурања	54.521	51.707
Трошкови предаје фин.извјештаја	195	108
Трошкови ревизије	8.775	8.541
Трошкови нотарских услуга	8.993	4.647
Консултанске услуге – асистентске	4.411	73.357
Трошкови услуга на рачунарским програмима	78.641	13.074
Трошкови адвокатских услуга	19.273	49.968
Трошкови преноћишта	7.046	6.879
Таксе и накнаде	269.431	257.687
Трошкови стипендија	11.100	17.340
Остали нематеријални трошкови	199.649	275.157
УКУПНО:	**14.845.675**	**13.596.927**

10. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ

	31. децембра 2023.	31. децембра 2022.
Трошкови бруто зарада	3.068.378	2.468.913
Трошкови по уговорима о дјелу, накнаде за УО и ОР	55.069	49.119
Остали лични расходи	145.208	150.517
Трошкови отпремнина	0	495
Трошкови награда	18.400	21.500
Трошкови превоза на посао	32.391	28.564
УКУПНО:	**3.319.446**	**2.719.108**

Значајна група пословних расхода јесу и трошкови зарада са растом од 22,08% у односу на претходну годину. До повећања трошкова зарада у посматраној години дошло је због запошљавања нових радника и измјене законске регулативе. Минимална плата регулисана Законом у РС за 2023. годину била је 700 КМ у нето износу, бруто износ 1.016,39 КМ док је минимални износ бруто топлог оброка износио 14,71КМ по дану. У ФБиХ минимална нето плата је била 596,00КМ. Запошљавање радника било је неопходно прије свега због отварања нових пословница широм БиХ али и због проширења капацитета у постојећим.

11. ОСТАЛИ ПРИХОДИ

Остали приходи износе 1.799.431 КМ са тенденцијом пада у односу на претходну годину а чине их:

	31. децембра 2023.	31. децембра 2022.
Приходи од усклађивања вриједности ХОВ	379.711	82.875
Приходи из ранијих година	27.815	60.437
Приходи од камата	170.477	295.132
Остали приходи	1.221.395	1.390.664
Позитивне курсне разлике	33	95
УКУПНО:	**1.799.431**	**1.829.203**

12. ОСТАЛИ РАСХОДИ

Остали расходи износе 1.448.028 КМ и већи су у односу на претходну годину за 78,79% а чине их:

	31. децембра 2023.	31. децембра 2022.
Расходи од усклађивања вриједности ХОВ	164.100	67.163
Расходи из ранијих година	444.247	60.437
Расходи камата	207.411	245.374
Негативне курсне разлике	6	9
Остали расходи	632.264	436.908
УКУПНО:	**1.448.028**	**809.891**

13. ПОРЕЗ НА ДОБИТ

а) Компоненте пореза на добит

	31. децембра 2023.	31. децембра 2022.
Текући порез на добит	0	12.277
УКУПНО:	**0**	**12.277**

Стопа за обрачун је 10%.

б) Усаглашавање пореза на добит и производа резултата пословања прије опорезивања и прописане пореске стопе

	31. децембра 2023.	31. децембра 2022.
Добит прије опорезивања	432.735	854.764
Порез на добит (10%)	0	12.277
НЕТО ДОБИТ	**432.735**	**842.487**

НОТЕ УЗ БИЛАНС СТАЊА

31.12.2023. године

14. НЕКРЕТНИНЕ, ОПРЕМА И НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА

Нематеријална улагања на дан извјештавања, у складу са МРС 38 – Нематеријална средства, исказана су према набавној вриједности умањеној за амортизацију. Амортизација нематеријалних улагања се врши у току корисног вијека при чему се примјењује пропорционални метод амортизације. Стопа амортизације износи 16,82%. Нематеријална улагања на 31.12.2023. године износе 137.745 КМ.

Вриједност земљишта као билансне позиције, на дан 31.12.2023. године износи 347.174 КМ. Посматрана позиција у билансу је мања у односу на претходну годину јер је извршена рекласификација вриједности земљишта у Сарајеву и Требињу на инвестиционе некретнине које доносе приход.

Опис	Земљиште	Опрема	Аванси и инвестиције у току	Инвестиционе некретнине	Грађевински објекти	Укупно некретнине и опрема	Нематеријална улагања
Набавна вриједност							
Стање 1. Јануар 2023. године	788.483	3.818.163	4.092.248	8.536.028	788.006	18.022.928	262.523
Повећања	13.691	244.469		1.775.613	0	2.033.773	28.163
Смањења	455.000		660.255			1.115.255	
Стање 31. децембар 2023. године	347.174	4.062.632	3.431.993	10.311.640	788.006	18.941.445	290.686
Исправка вриједности							
Стање 1. Јануар 2023. године		2.229.755		553.369	84.379	2.867.503	119.304
Повећања		463.913		107.068	10.244	581.225	33.636
Смањења							
Стање 31. децембар 2023. године		2.693.668		660.436	94.623	3.448.727	152.940
Садашња вриједност							
Стање 31. децембар 2022. године	788.483	1.588.407	4.092.248	7.982.659	703.627	15.155.424	143.219
Стање 31. децембар 2023. године	347.174	1.368.964	3.431.993	9.651.204	693.383	15.492.718	137.746

У току 2023. године извршена је набавка нове опреме у износу од 244.469 КМ. Набавка се већим дијелом односи на проширење возног парка друштва то јест куповину одређеног броја службених аутомобила као и набавку канцеларијског намјештаја и рачунарске опреме за новоотворене пословне јединице. Текућа амортизација износи 463.913 КМ а садашња вриједност на дан 31.12.2023. године 1.368.964 КМ.

Позиција инвестиционе некретнине се увећала за 1.775.613 КМ као резултат рекласификације земљишта које доноси приход на инвестиционе некретнине, завршетка и стављања у употребу дијела пословне зграде друштва у Бања Луци као и додатних улагања у одржавање осталих инвестиционих некретнина.Текућа амортизација је износила 107.068 КМ.

Улагања у грађевинске објекте у току 2023 године није било.

Аванси и некретнине, постројења и опрема и инвестиционе некретнине у припреми износе 3.431.993 КМ и смањили су се у односу на претходну годину за 16,13% за износ улагања у пословну зграду друштва која је стављена у употребу и доноси приход.

Преглед инвестиција у току и датих аванса:

	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Пословни објекат у Бањој Луци	2.884.991	3.553.065
Сувласнички дио некретнине у Сарајеву (за смјештај Бироа зелене карте БиХ)	47.666	47.666
Грађевински објекат у изградњи – Костајница	347.123	347.123
Сувласнички дио пословног простора (Агнеција за надзор осигурања ФБИХ)	75.846	75.846
Грађевински објекат у изградњи - Бијељина	0	0
Грађевински објекат у изградњи – Источно Сарајево	76.367	68.547
УКУПНО:	**3.431.993**	**4.092.248**

Набавна вриједност инвестиција у току је формирана по основу уговора о изградњи и рачуна добављача о испорукама добара и извршеним услугама.

15. УЧЕШЋЕ У КАПИТАЛУ ОСТАЛИХ ПРАВНИХ ЛИЦА

Вриједност акција правног лица „МКД Аурис“ Бања Лука и „МКД Кредис“ Бања Лука вреднована је према вриједности учешћа Друштва у основном капиталу неведених микрокредитних друштава, увећаног за добит текуће године.

	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
МКД Кредис а.д. Бања Лука	439.447	786.034
МКД Аурис а.д. Бања Лука	364.068	251.278
УКУПНО:	**803.515**	**1.037.312**

16. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Обавезна дугорочна улагања:		
Биро зелене карте у Босни и Херцеговини	658.642	658.642
Дугорочни зајам – Ауто центар Алфа	1.500.000	600.000
Дугорочни зајам – остали	1.525.371	170.148
Исправка вриједности дугорочних фин. пласмана:	0	0
УКУПНО:	**3.684.013**	**1.428.790**

Дугорочни финансијски пласмани на дан 31. децембар 2023. године износе 3.684.013 КМ и односе се на средства уплаћена за формирање средстава резервног фонда и фонда за накнаду штета Бироа зелене карте у Босни и Херцеговини, те на дугорочни зајам привредном друштву Ауто центар Алфа д.о.о. у висини од 1.500.000,00 КМ. Зајам је осигуран заложним правом првог реда на некретнини у складу са правилником о улагању средстава друштава за осигурање за покриће техничких резерви друштва. Износ од 300.000 КМ се одобрава намјенски за измирење обавеза по Уговору о зајму број 08-1612-13/19 од 14.08.2019. године, а износ од 1.200.000 КМ се одобрава ненамјенски. Такође, одобрен је један дугорочни зајам предузећу Алфа систем д.о.о. и два МКД Аурис а.д.. Зајам одобрен предузећу Алфа систем одобрен је у износу од 600.000 КМ са роком отплате од 60 мјесеци уз фиксну годишњу каматну стопу од 6%. Микрокредитном друштву Аурис одобрен је зајам у износу од 440.000 КМ и 540.000 КМ са каматном стопом од 6,5%.

Средства у Резервном фонду Бироа Зелене Карте БиХ износе 401.563 КМ. Овај фонд је установљен на нивоу БиХ по основу реосигурања зелене карте. Средства се формирају по основу утврђеног броја самопридржаја, помноженим са уговорним самопридржајем реосигуравајућег покрића. Средства Резервног фонда се третирају као унапријед плаћена средства по насталим пријављеним, и насталим а непријављеним штетама зелене карте, а све у складу са међународним споразумима.

Ова средства се користе за плаћање одштетних захтјева које Бироу ЗК БиХ доставе други национални бирои на износе мање од износа самопридржаја реосигуравајућег покрића.

Такође, ова средства се могу користити и за плаћање штета по основу Фонда за накнаду штета.

Фонд за накнаду штета од 257.079 КМ је такође установљен на нивоу Државе БиХ и служи за надокнаду штета према оштећеницима из земље и иностранства у случају да друштво из БиХ није извршило исплату штете због ликвидације, стечаја и слично. Управни одбор Бироа Зелене Карте БиХ на сједници одржаној 15.12.2011. године донио је Одлуку број: 04-01-2-4174-6/11 о доношењу „Финансијског плана Фонда за накнаду штета за 2011. годину“ и начину попуњења

Фонда за накнаду штета за 2012. годину. На основу овог акта чланице су биле дужне уплатити износ од 500.000 КМ.

Укупна вриједност средстава ангажованих у овим фондовима је 658.642 КМ.

17. ОСТАЛИ ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

У складу са Законским одредбама, Друштво је у 2023. години одржавало већ уложена средства и улагало нова слободна средства у расположиве финансијске инструменте, поштујући прије свега начела сигурности улагања, тржишности, исплативости, ликвидности те одговарајуће дисперзије улагања.

	31. децембар 2023.	31. децембар 2022
Дугорочно орочени депозити у банкама:		
Зираат банка	1.300.000	0
Микрофин банка	100.000	100.000
Нова банка	300.000	300.000
Укупно:	**1.700.000**	**400.000**

Дугорочно орочена новчана средства код пословних банака су орочена на период дужи од годину дана, са каматном стопом за Нову банку од 0,90%, за Микрофин банку од 1,50% годишње а за Зираат банку 2,60% на годишњем нивоу.

Дугорочни финансијски пласмани на дан 31. децембар 2023. године у износу од 1.700.000 конвертибилних марака се односе на дугорочно орочена новчана средства код Микрофин банке а.д. Бања Лука и Нова банке а.д. Бања Лука на периоде од 24 мјесеца а док је са Зираат банка д.д. Сарајево уговор закључен на период од 13 мјесеци.

18. ДАТИ АВАНСИ

Аналитика датих аванса на дан 31.12.2023. године дата је у наредној табели. Друштво је на дан биланса извршило исправку вриједности ових потраживања на основу правилника о процјени билансних и ванбилансних позиција друштава за осигурање.

	31.12.2023.
Алтернативна телевизија	4.638,06
АД Крафт	702,00
ДАС-ПРОМ д.о.о	3.685,50
Декор центар	919,70
Електро Бијељина	152,97
Електро Рудо	29,52
Електро Живинице	104,24

Генелек	7.877,00
ЈП Аутопутеви РС	467,65
Комел	3.020,00
Нестро петрол	6.434,35
„REFAM CREATIVE SOLUTION“	145,00
РС ГОЛД	1.500,00
„UNICOP TRADE“	1.201,16
„WORTMAN-METAL DOO“	0,03
УКУПНО	**30.877,18**

19. ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРЕМИЈЕ

Друштво је у складу са Правилником о процјени билансних и ванбилансних позиција друштава за осигурање извршило исправку вриједности по свим врстама потрживања.

Аналитика потраживања по основу премије извршена је у наредној табели:

	31. децембар 2023.
Потр.по осн.прем.осиг.од посљ.незгоде	290
Потр.по осн.прем.осиг.од посљ.неср.случаја при вршењу ред.занимања	218.567
Потр.по осн.прем.осиг.од посљ.неср.случаја у мот. воз. и при упражњавању посебних дјел.	32
Потр.по осн.прем.осиг.дјеце и школске омладине од посљ.несретног случаја	19.655
Потр.по осн.прем.осиг. гостију, посјетилаца приредби и туриста од посљ.неср.случаја	2.866
Потр.по осн. осталих посебних осиг. лица од посљ.неср.случаја	153
Потр.по основу премије осигурања корисника кредита	1.214
Потр.по основу премије осигурања кредита	30.303
Обавезно осигурање путника у јавном превозу	0
Потраживања за зелени картон	574
Потр.по осн.прем.осиг.робе у превозу	0
Потр.по осн.прем.осиг.машина од лома	77.110
Потр.по осн.прем.осиг.од разбојништва и крађе	9.463
Потр.по осн.прем.путног здравственог осигурања	18.592
Потр.по осн.прем.осиг.моторних возила – КАСКО	276.527
Потр.по осн.прем.осиг.им.од пожара и др.опас.	197.093
Потр. по основу премије ваздухопловства	38.526
Потр.по осн.прем.осиг.им.од пожара и др.опас. у инд.	81.479
Потр.по осн.прем.осиг.од опште одговорности	15.408

Потр. по основу премије осигурања имов.трг.	3.259
Потр. по основу премије осигурања имов.од земљотреса	9.785
Потр. по основу премије осигурања од фин.губитака	0
Потр. по основу премије стакла од лома	5.019
Потр. по основу осиг.превозника од одг.	8.079
Укупно:	**1.013.995**

20. ОСТАЛА КРАТКОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА

	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Потраживања по основу камата	274.233	314.423
Потраживања за услужно извршени увиђај	26.627	17.700
Потраживања по основу права на регрес	785.927	688.449
Потраживања по основу откупа штета	2.964	3.364
Потраживања из специфичних послова	15.536	15.536
Потраживња по основу више плаћених пореза	80.512	178.757
Потраживања за закуп	73.840	87.260
Потраживања за провизије из послова осигурања	124.205	69.437
Остала потраживања	361.235	105.722
Дати аванси за штете	51.577	1.362
Минус: Исправка вриједности осталих потраживања	-136.502	-136.502
Укупно:	**1.660.154**	**1.345.508**

Доминантну позицију у осталим краткорочним потраживањима чине потраживања по основу права на регрес у износу од 785.927 КМ са растом у односу на претходну годину за 14,16%. Потраживања из специфичних послова нису се мијењала у односу на претходну годину.

21. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

Опис	Краткорочни финансијски пласмани у земљи	Финансијска средства по фер вриједности кроз биланс успјеха	Укупно
Бруто стање на крају године	66.230	9.265.028	9.331.258
ИВ на крају године	66.230	-	66.230
31.12.2023. године	0	9.265.028	9.265.028

Краткорочни финансијски пласмани обхватају позајмице физичким и правним лицима. Друштво је у складу са Правилником о процјени билансних и ванбилансних позиција друштава за осигурање извршило исправку вриједности ових пласмана.

Финансијска средства по фер вриједности обухватају:

- улагање у обвезнице, хартије од вриједности чији је емитент или гарант БиХ, Република Српска, Централна банка БиХ и фондови из члана 8. Закона о Инвестиционо – развојној банци Републике Српске. На дан биланса структура улагања у ове хартије је сљедећа:

Ознака	Количина	Цијена	Вриједност
РСРС -О-D	423.600	0,09950	42.149
РСРС -О-E	399.839	0,19800	79.168
РСРС -О-F	650.630	0,19700	128.175
РСРС -О-G	519.840	0,19700	102.824
РСРС -О-H	94.000	0,29697	27.915
РСРС -О-I	430.251	0,39180	168.572
РСРС -О-K	352.395	0,58800	207.208
РСРС -О-L	185.000	0,77304	143.012
РСРС -О-M	82.540	0,87930	72.577
РСРС -О-N	200.000	0,97200	194.400
РСБД-О18	1.500	999,90	1.499.850
РСБД -О19	1.000	1.000,00	1.000.000
РСБД-О19	530	1.000,00	530.000
РСРС-О-И	40.000	0,39180	15.672
РСРС-О-J	19.000	0,48495	9.214
РСРС-О-К	230.454	0,58800	135.507
РСРС-О-Л	192.131	0,77304	148.525
РСБД-О26	2.200	968,30	2.130.260
РСБД-О32	600	1.000,00	600.000
РСБД-О35	1.000	1.000,00	1.000.000
РСБД–О038	500	1.100,00	550.000
	3.827.010		**8.785.028**

- улагање у обвезнице и друге дужничке хартије од вриједности којима се тргује на службеном берзанском тржишту у РС, односно БиХ. На основу Члана 9, Став 1, Тачка 5 Друштво је извршило улагање у обвезнице емитента МКД Аурис а.д. Бања Лука.. На дан биланса структура је сљедећа:

Ознака	Количина	Цијена	Вриједност
AURS-O-A	1.200	400,000	480.000
	1.200		**480.000**

22. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА

	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Жиро рачун	1.411.603	1.657.379
Благајна	15.876	1.366
Девизни рачун	11.403	224.208
ИВ	- 7.030	- 7.030
УКУПНО:	**1.431.851**	**1.875.923**

Стање готовине на дан 31.12.2023. године износи 1.431.851 КМ и мање је у односу на претходну годину. Средства су распоређена у више пословних банака у оба ентитета.

23. АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Разграничени трошкови прибаве	3.263.575	2.712.157
Остала разграничења	422.257	466.454
Преносна премија која пада на терет саосигуравача и реосигуравача	766.602	609.605
Резервисане штете које падају на терет саосигуравача и реосигуравача	14.120	323.540
УКУПНО:	**4.466.554**	**4.111.756**

Највећу ставку у структури ове позиције чине разграничени трошкови прибаве који у структури АВР-а учествују са 73,07% и показују раст за 20,33%. У остала разграничења спадају: Унапријед плаћени трошкови за штете, Унапријед плаћени трошкови закупа, Унапријед плаћени трошкови по основу осталих уговора, Унапријед плаћени трошкови рекламног простора и остало.

24. АКЦИЈСКИ КАПИТАЛ

Капитал Друштва формиран је у складу са уговором о оснивању Друштва и Статутом.

Друштво је основано као акционарско друштво за обављање послова осигурања на основу Рјешења Основног суда у Бањој Луци број 071-0-REG-07-002637 од 14. новембра 2007. године.

Структура акцијског капитала Друштва на дан 31. децембар 2023. године је сљедећа:

Акционари	Број акција	У КМ	%
Обичне акције:			
Зоран Туњић	52.500	5.250.000	100
Повлаштене акције:			
Зоран Туњић	19.989	1.998.900	99,9824
Бранислав Гецић	10	1.000	0,016
Алибабић Самед	1	100	0,0016
Укупно:	**72.500**	**7.250.000**	**100**

Свака редовна акција даје право на 1 глас. Све акције су уплаћене у цјелости, издане у наматеријализованом облику, слободно су преносиве и воде се код Централног регистра ХОВ.

Номинална вриједност једне обичне и повлашћене некумулативне акције са стањем на дан 31. децембра 2023. године је иста, и износи 100 конвертибилних марака.

Друштво је на основу одлуке скупштине акционара о расподјели нераспоређене добити из претходних година број 03-394-25-20/23 од 15.03.2023 године повећало основни капитал у износу од 1.000.000 КМ.

25. КАПИТАЛ

Према Закону о привредним друштвима, акционарско друштво је обавезно да у законске резерве уноси 5% добити на крају текуће године умањене за губитак из претходне године, све док те резерве заједно са резервама капитала не достигну висину од најмање 10% основног капитала или оснивачким актом, односно статутом одређени већи дио основног капитала. Законске резерве за дан 31.12.2023. године износе 562.542 КМ.

КАПИТАЛ:	31.12.2023.
Акцијски капитал	7.250.000
Законске резерве	562.542
Нераспоређени добитак	1.643.320
УКУПНО:	**9.455.862**

26. ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ ШТЕТА

	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Обавезе по штетама неживотних осигурања	0	0
УКУПНО:	**0**	**0**

27. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА

	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Резервације за отпремнине	73.429	73.429
УКУПНО:	**73.429**	**73.429**

Резервисања за зараде запослених у складу са МРС 19 износе 73.429. Стандард се примјењују од 2009. године и резервисања се раде на крају пословне године.

28. ДОБАВЉАЧИ

	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Добављачи у земљи	603.198	512.404
УКУПНО:	**603.198**	**512.404**

29. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Обавезе за зараде и накнаде зарада	188.636	167.008
Обавезе за порезе и доприносе на зараде	234.040	207.002
Остале обавезе за порезе и накнаде	3.525	2.968
УКУПНО:	**426.201**	**376.978**

Краткорочне обавезе износе 426.201 и имају тендецију раста у односу на прошлогодишње стање. У 2023. години Друштво је успјело на вријеме да измири обавезе према запосленим и буџетима. Стање обавеза за зараде и накнаде зарада односи се на обрачунату плату у децембру 2023. године која је исплаћена у јануару 2024. године.

30. КРЕТАЊА НА ПРЕНОСНОЈ ПРЕМИЈИ

	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Стање на почетку године	14.754.451	14.014.727
Промјене преносне премије	1.858.804	739.723
Стање на крају године	**16.613.255**	**14.754.451**

31. РЕЗЕРВИСАНЕ ШТЕТЕ

	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Резервисања за пријављене а неликвидиране штете	1.123.418	1.555.113
Резервисања за настале а непријављене штете ИБНР	5.379.195	4.682.316
УКУПНО:	**6.502.613**	**6.237.429**

32. ЗАРАДА ПО АКЦИЈИ

	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
Нето добитак обрачунског периода	432.735	842.487
Просјечан пондерисан број издатих акција	72.500	62.500
Зарада по акцији	5,97	13,47

33. РЕОСИГУРАЊЕ

Друштво врши реосигурање по основу зелене карте посредством Бироа зелене карте БиХ, гдје је ријеч о реосигурању вишка штета по међународној зеленој карти од аутоодговорности у три нивоа заштите.

Друштво је контактирало тржиште реосигурања у европским земљама те је обезбједило нешто повољније услове реосигурања од постојећих. Због законских прописа у Федерацији Босне и Херцеговине, Друштво је дужно да уговор о реосигурању закључи са домаћим реосигуравачем.

За реосигурање аутоодговорности и имовинских ризика на територији Федерације Босне и Херцеговине Друштво је закључило уговор о квотно-ексцедентном реосигурању са Босна Реосигурање д.д. Сарајево док је за реосигурање домаће аутоодговорности за ризике са територије Републике Српске Друштво закључило уговор о реосигурању са Европа Ре док су имовински ризици реосигурани са пропорционалним уговором - екседентом код Дунав Ре а.д.о. Београд.

Такође, Друштво је закључило квотни уговор о реосигурању за комбиновано осигурање моторних возила – каско, са Босна Ре за ризике са територије Федерације Босне и Херцеговине, а са Дунав Ре и ВИГ Ре за ризике са териотрије Републике Српске. Поред ауто каска, ВИГ Ре ће покривати вишкове изнад самопридржаја Друштва и за осигурање опште одоговорности, осигурање робе у превозу и превозникове одговорности за робу, превоз новца и осигурање незгоде.

34. ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ

Средњи курсеви за девизе, утврђени на међубанкарском тржишту девиза, примјењени за прерачун девизних позиција биланса стања у конвертибилне марке, за поједине главне валуте су били сљедећи:

	31. децембар 2023.	31. децембар 2023.
Амерички долар (USD)	1,8504	1,7256
EUR	1,9558	1,9558

ОСИГУРАЊЕ АУРА А.Д.

Бања Лука, 28.02.2024. године _____